

st

salut i treball

butlletí informatiu de salut laboral i medi ambient - maig 2021 - número 20

*“Estic lluitant pel meu futur. Si no saben com arreglar-ho, per favor, deixen de desbaratar-ho”. Severn Cullis-Suzuki.
Conferència de medi ambient i desenvolupament de Rio de Janeiro (1992)*

Fons de compensació per a les víctimes de l'amiant

El Ple del Congrés va aprovar el passat 13 d'abril (amb 296 vots a favor, 1 vot en contra i 52 abstencions) la presa en consideració de la **Proposició de llei de creació d'un fons de compensació per a les víctimes de l'amiant**, presentada pel Parlament Basc l'any 2017, encara que no va poder completar la seua tramitació pel final de la passada legislatura. Ara inicia la seua tramitació parlamentària.

Com recull l'exposició de motius de la Proposició, entre els anys 1994 i 2008, 3.943 persones van morir directament pels efectes de l'amiant. Durant el segle XX es van importar prop de 2.600.000 tones d'aquest material. El pic màxim de consum es va produir entre els anys 1970 i 1980. Unes 3/4 parts es van utilitzar per a fabricació de fibrociment per a la construcció i més de 2.300.000 tones entre 1960 i 1995, la qual cosa suposa un 30% menys de consum que a França, país que disposa d'una eina de reparació a les víctimes com la que ací es proposa.

Llargos processos judicials

Amb aquesta proposició de llei es pretén evitar totes les traves (imposades des d'empreses, mútues i Institut Nacional de Seguretat Social) per al **reconeixement de prestacions**, que actualment condemnen les persones afectades a llargs processos judicials de gran incertesa a l'hora d'aconseguir provar la relació causal.

Amb aquesta Proposició de llei es pretén evitar les traves per al reconeixement de prestacions, que actualment condemnen les persones afectades a llargs processos judicials de gran incertesa a l'hora de provar la relació causal.

El Fons repararà de manera íntegra els perjudicis tant de les persones que hagen obtingut el reconeixement d'una malaltia professional ocasionada per l'amiant com aquelles que hagen patit un perjudici resultant d'una exposició a l'amiant en el territori de l'Estat.

Aquest fons per a la indemnització de les víctimes de l'amiant se sustentará amb les cotitzacions dels empresaris i de les empresàries, les mútues d'accidents de treball i malalties professionals, amb les quantitats obtingudes per subrogació i amb les consignacions o transferències

que puguen fixar-se en els Pressupostos generals de l'Estat.

El procediment de sol·licitud d'indemnització al Fons s'iniciarà amb la petició d'indemnització acompanyada dels documents justificatius (certificats mèdics, etc.) En cas que s'haja reconegut l'origen professional de la malaltia s'haurà d'incloure la resolució de la Seguretat Social. Tot això informant el Fons de totes les accions judicials i extrajudicials d'indemnització que estiguen en curs en el moment de la petició.

Per a més informació, en la web del Ministeri de Treball i Economia Social s'explica la Campanya Europea contra l'Amiant, per part del Comitè d'Alts Responsables de la Inspecció de Treball (clic ací). Notícia de la Proposició de llei en la web del Congrés (clic ací).

Actuació inspectora en els riscos psicosocials

El Criteri tècnic de la Inspecció de Treball i Seguretat Social (ITSS) sobre riscos psicosocials, publicat el passat 15 d'abril, vertebrava la seua estructura entorn de les tres actuacions inspectores més freqüents:

- Control de la gestió preventiva dels riscos psicosocials.
- Les motivades per les denúncies de les persones treballadores sobre l'exposició a aquests riscos.
- Quan es presenten danys a la salut i accidents de treball motivats per aquesta exposició.

Les situacions d'estrés laboral, de violència i assetjament en el treball, o una ordenació del temps de treball no equilibrada són freqüents. La dificultat d'objectivar aquests elements es corregeix a través de protocols homogenis que propicien una actuació integral de la ITSS en l'organització del treball i poder tindre eines per a delimitar el conflicte laboral dels riscos psicosocials.

Durant la pandèmia ja hem comentat la progressiva deterioració de la salut mental, especialment en activitats essencials de primera línia. CCOO PV valora que es disposa de mecanismes quantitius basats en dades mesurables, a la disposició de la ITSS, per a vigilar el compliment de l'avaluació de riscos i que no siga un document formal.

La dificultat qualitativa radica en les actuacions tendents a la visió subjectiva i el temps que requerirà una actuació efectiva. La separació per departaments en una mateixa empresa pot resultar una dificultat afegida a l'hora de detectar les situacions d'estrés, en les quals s'haurà d'integrar totes les situacions i activitats que conviuen en la realitat dels centres de treball.

L'eixida de la pandèmia suposa una oportunitat per a determinar els errors i les situacions que danyen la salut per a establir mecanismes correctors per a protegir la salut de les persones. Per a més informació, aquest Seminari web del cos d'Inspecció de Treball i Seguretat Social ([clic ací](#)).

informació coronavirus

963 882 100 infocoronavirus@pv.ccoo.es

CCOO

Dia Mundial del Medi Ambient

El 5 de juny es commemora aquest Dia sota el lema 'Recuperar els nostres ecosistemes per a 2030'. Nacions Unides inicia el decenni sobre la restauració dels ecosistemes amb la finalitat de previndre, detindre i revertir la seua degradació ([clic ací](#)); així, es pot ajudar a erradicar la pobresa, combatre el canvi climàtic i previndre una extinció massiva.

- ➔ Les solucions basades en la naturalesa ajuden a combatre els efectes del canvi climàtic en la salut de les persones i a situar barreres de protecció davant dels seus efectes, entre els quals destaca la pobresa energètica.
- ➔ CCOO PV dona suport al projecte europeu *GrowGreen* ([clic ací](#)), impulsat per Las Naves, en la creació d'eines de mesurament de l'impacte de la pobresa energètica, així com les altres iniciatives en favor de les solucions climàtiques basades en la naturalesa que s'estan duent a terme en el barri de Benicalap (València).

Una educació climàtica per a preservar el planeta

“Tenim la necessitat objectiva de preservar l'espècie humana”. Aquesta frase de **Juan Antonio Caballero**, president de CAVECOVA (Confederació d'Associacions Veïnals i de Consumidors de la Comunitat Valenciana), requereix de tota la nostra atenció. CCOO PV valora un dels instruments d'intervenció social: l'educació ambiental, procurar a les persones la presa de consciència, l'adquisició de coneixements, de destreses, de valors i d'experiències amb la finalitat d'actuar, individualment i col·lectivament, en la resolució dels problemes ambientals presents i futurs. És a dir, que l'acció educativa, associada a intervencions en la nostra realitat quotidiana, ajuda a fer les coses des del respecte i convivència amb el medi ambient, amb la casa comuna.

Des de 1977, la UNESCO i el programa de l'ONU per al medi ambient (PNUMA) van establir els objectius de l'educació ambiental a Tbilissi (Geòrgia). Aquests són:

- Contribuir a una presa de consciència sobre la importància de la interdependència econòmica, social política i ecològica tant en zones urbanes com rurals.
- Donar a cada persona la possibilitat d'adquirir les coneixements i les competències per a protegir i millorar l'entorn.
- Crear nous tipus de comportament en les persones, grups i en la societat en el seu conjunt amb vista a l'entorn.

CCOO PV considera que l'**educació ambiental** en les empreses és imprescindible. La seua absència repercuteix en els llocs de treball i en les condicions laborals, ja que parlem de salut i de vida. Per això, la figura del delegat o de la

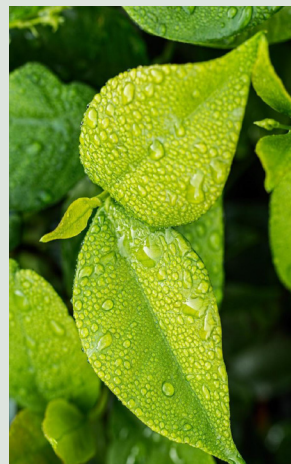
delegada mediambiental resulta un instrument de participació que millora els procediments organitzatius i productius de l'empresa. Des del pla formatiu per a delegades i delegats es posa l'accent a establir pautes clares per a traslladar-lo als centres de treball.

La Federació d'Ensenyament de CCOO participa en la campanya llançada per la Internacional de l'Educació amb el lema '**Educar pel Planeta**', amb l'objectiu de contribuir a la mobilització mundial per una educació climàtica amb vista a la Conferència de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (COP26) pel novembre vinent. Signa el manifest (clic ací).

Aprovada la Llei de canvi climàtic i transició energètica

La norma, aprovada en el Congrés el passat 13 de maig, preveu uns objectius de reducció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, energies renovables i eficiència energètica en un horitzó temporal de 2030, amb un objectiu de neutralitat climàtica l'any 2050. Aborda qüestions transversals com l'energia, la mobilitat, la descarbonització, la rehabilitació d'edificis, el disseny de ciutats sostenibles climàticament, la prohibició del fracking i l'obligació de delimitar zones de baixes emissions. En l'àmbit laboral, preveu els convenis de transició justa que protegissen les persones treballadores i els territoris que l'habiten.

Aquesta llei dota de garanties jurídiques les nombroses estratègies i la seua planificació (Estratègia de descarbonització, de transició justa, el Pla nacional d'adaptació al canvi climàtic (PNACC), Estratègia de l'aigua

i d'adaptació de la costa, Pla estratègic del patrimoni natural i de la biodiversitat i en l'Estratègia estatal d'infraestructura verda i de la connectivitat i restauració ecològiques).

CCOO PV considera que l'ambició climàtica no és negociable. La litigiositat en aquest àmbit ja ha obtingut resultats favorables en sentències de Països Baixos, França, Alemanya, Irlanda, Nova Zelanda, el Canadà i els Estats Units. Actualment, hi ha dues demandes, una d'aquestes admesa a tràmit pel Tribunal Suprem i una altra davant el Tribunal Europeu de Drets Humans.

La importància d'accelerar aqueixos objectius ha sigut recollida per la nova Administració nord-americana, amb el compromís d'aconseguir una economia descarbonitzada l'any 2050. S'antulla indispensable passar de les paraules als fets.

Els límits d'exposició professional a agents químics

L'Institut Nacional de Seguretat i Salut ha publicat la Nota tècnica de prevenció (clic [ací](#)) en la qual es recullen les fitxes internacionals de seguretat química. Recullen informació dividida en els blocs següents:

Identificació/ Incendi i explosió/ Exposició/ Vessaments i fugides, emmagatzematge, envasat/ Classificació i etiquetat/ Informació fisicoquímica/ Exposició i efectes sobre la salut/ Límits d'exposició laboral/ Medi ambient/ Notes/ Informació addicional.

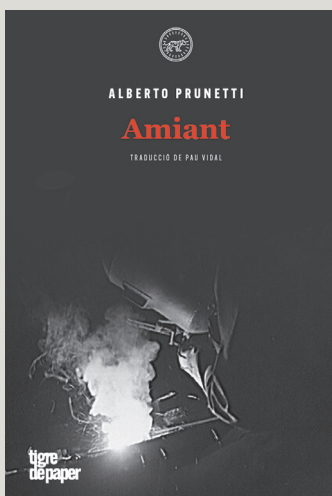
Fins al mes de març, 36 persones han obtingut el reconeixement de malaltia professional al País

Valencià, xifra molt allunyada de les malalties que deriven de l'**exposició a unes substàncies molt presents** en la nostra vida diària. Per això, la importància de vigilància i control de les condicions de treball i dels aspectes regulats pel Reial decret 374/2001. Tot això requereix del coneixement de saber amb què es treballa i quina exposició és tolerable.

El passat 7 de maig, es va publicar el document dels **Límits d'exposició professional per a agents químics a Espanya**, en el qual s'incorpora el llistat de substàncies modificat per la Directiva 2019/1831 i finalitza la transposició a la normativa espanyola (disponible [ací](#)).

#CulturaSegura

'Amiant', d'Alberto Prunetti

'Amiant' conta la història de Renato, però de tots els *Renatos* que van marcar una època a la Itàlia de postguerra, industrial. Aquella que en el seu moment es va veure obligada a triar el pa enverinat. Aquella d'èxits i de fracassos que van tractar de fer front a la voracitat del capitalisme, famolenc de treball humà. Una història plena d'orgull obrer i d'humor popular. Una picardia tragicòmica que relata una època molt representativa perquè no oblidem que la lluita de classes roman i l'exigència de condicions saludables de treball està més vigent que mai.

Canviaran els conceptes, però el conflicte és idèntic. Com va assenyalar el periodista i músic **Dani Domínguez**, "si això és lluita de classes la guanyarem". (enllaç vídeo). El llibre està publicat en Tigre de Paper, amb traducció de **Pau Vidal** i pròleg d'**Isaac Rosa**.

'Emergència climàtica', en el MuVIM

Es tracta d'una exposició gratuïta i temporal del fotògraf brasiler **Rodrigo Petrella**, que en els últims 22 anys ha pogut retratar els estralls mediambientals en el territori i en les comunitats que habiten la conca amazònica. La seua mirada sempre és necessària per a fer-nos entendre que no hi ha planeta B. Més informació, en la web del Museu Valencià de la Il·lustració i la Modernitat (MuVIM), clic [ací](#).